

Lappeenrannan seniorit ry Digikerho

Digijäämistö - Digitestamentti

Esityksen sisältö

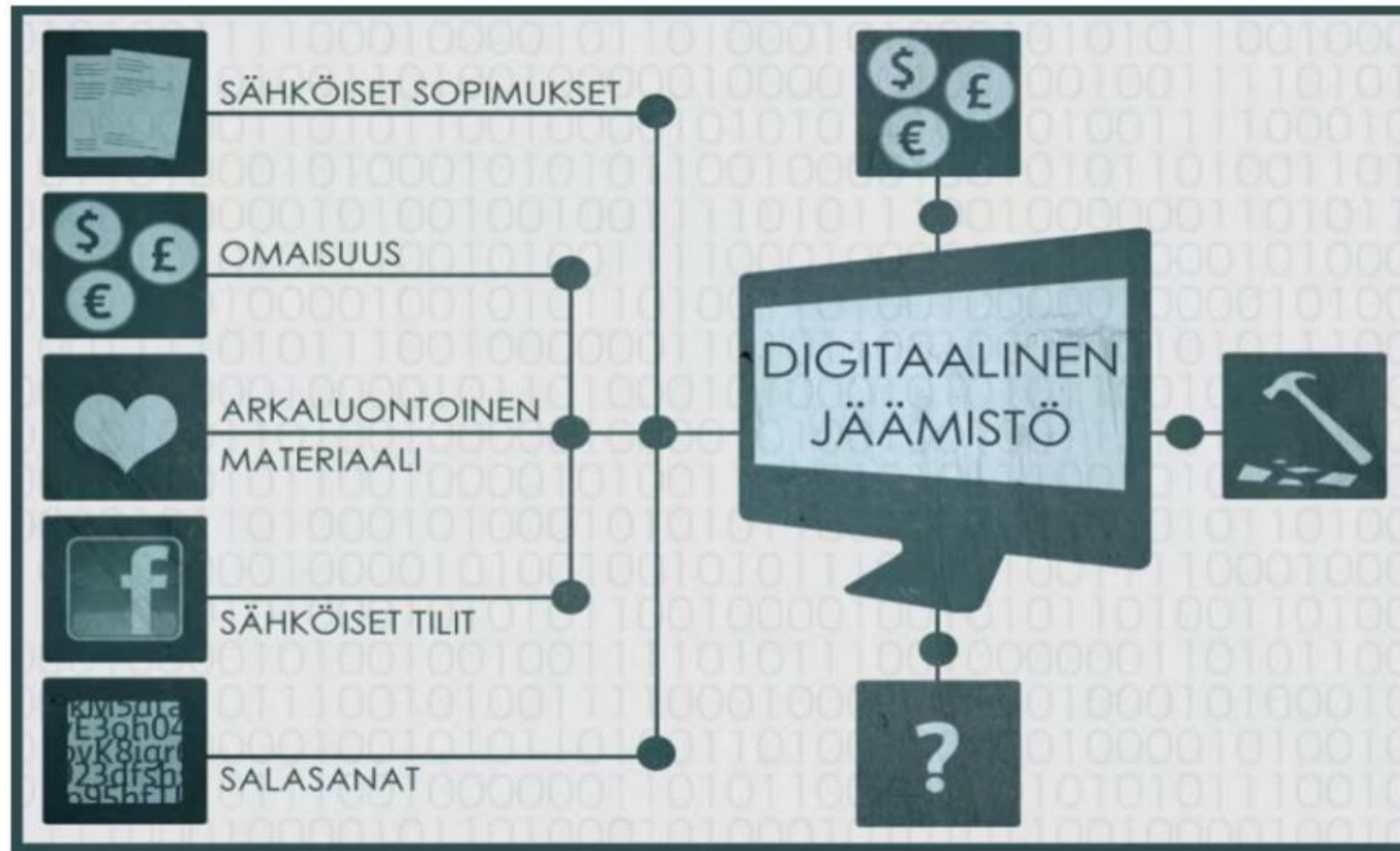
- ▶ Digijäämistö
- ▶ Digitahto eli Digitestamentti

Digijäämistö

- ▶ Digijäämistö tarkoittaa kaikkea digitaalista omaisuutta ja sähköistä aineistoa, jonka ihminen jättää jälkeensä kuoltuaan
 - Sähköpostit
 - some-tilit
 - pilvipalveluihin tai fyysisille medioille tallennetut tiedostot (valokuvat, mahdolliset tärkeät asiakirjat)
 - Erilaiset verkossa luodut tunnukset (verkko- tai sovellus tunnukset)
 - Pelitilit (esim. Veikkaus)
 - mahdolliset virtuaalivaluutat
 - Henkilökohtaiset laitteet (puhelimet ulkoiset kovalevyt, muistitikut/kortit)

Digijäämistö

Kuva: Yle uutisgrafiikka

Mitä minun tulisi tehdä
tai huomioda
digitaalisen jäämistön
osalta ???

1. Tee listaus digijäämistöstä

- ▶ Tee lista vihkoon tai pilveen tai ...
- ▶ Ja huolehdi, että lista on myös asioita hoitavan henkilön tiedossa ja hänellä on pääsy siihen kun se aika koittaa
- ▶ Laitteiden pääsykoodit ja kirjautumistavat (huom 2-vaiheinen tunnistautuminen)
- ▶ Sähköpostit, SOME-tilit
 - FB, Instagram, WhatsApp,
 - Omaposti
- ▶ Operaattorisopimukset: kännykkä, laajakaista, tietoturva, ..

1 Tee listaus digijäämistöstä

- ▶ Erilaiset sopimukset, joissa kk/vuosi-maksu
 - Netflix, Spotify, e-kirjat, pilven lisätila, ohjelmalisenssit, lehdet, jäsenyydet, pelit ..
- ▶ Vakuutukset
- ▶ Palvelut, joihin on tallettanut rahaa (Veikkaus)

Digijäämistön listaus (esimerkki)

Käyttäjätunnukset, salasana ja muut digijäämistöni hallinnan mahdollistavat tiedot digijäämistöni hoitajalle

Esimerkki

Palvelu	Käyttäjätunnus	Salasana	2 vaiheinen tunnistu	Päivitetty	Lisätiedot	Minun jälkeeni
Sähköposti	mikko.mallikas@pp.inet.fi	vaikeasalasana	Puhelin (SMS)	15.10.2025		
Sähköposti	mmallikas@outlook.com	eikukaanarvaa	Puhelinnumero	7.8.2024		
Facebook	mikko.mallikas@pp.inet.fi	njdjiwoe789we	MS autentikaattori	10.9.2025		Tee muistotili
Google tili	mikmal@gmail.com	kewofi8430	Google autentikaattori			Poista tili
Apple ID						
Veikkaus pelitili						
Netflix						
MTV3						
Puhelin		Puhelimen pin:123456	Sim pin:1234			
Kannettava tietokone	mikko	tosivaikea				
Kannettava tietokone	Admin	mkxoajxa78593ru##				
Verkkokauppa						
Seniorit/Kilta						

2. Määrittele tahtosi etukäteen

- ▶ Sähköpostitilisi: pidä henkilökohtaiset tiedot ajan tasalla
- ▶ **Google:** määrittele, kuinka kauan tilisi on käyttämättömänä => lopetus ja mitä valtuuttamasi henkilö voi katsoa
- ▶ **FB:** määrittele, jääkö tilisi muistotilaan vai lopetetaanko se sekä kuka on perintöyhteyshenkilösi
- ▶ Outlook, Instagram, Twitter, TikTok,
- ▶ **iPad/ iPhone (Apple ID):** voit määritellä tilisi perijän

3. Muuta mietittävää

- ▶ Varmuuskopioi valokuvat, tärkeät dokumentit, joita olet tehnyt (päiväkirja, perheen talouteen liittyvät, jonkun yhdistyksen dokumentit,)
 - ulkoiselle kovalevyille
 - pilvipalveluun
- ▶ tee valokuvakirjoja eri aiheista, jotka itsellesikin tärkeitä
- ▶ Onko kaikki pilvessä olevat kuvat valtuutetun näkyvillä
- ▶ Siivoa pois turhat tilit ja palvelut ja tiedostot ja

3. Muuta mietittävää

- ▶ Jos vastuullasi on jonkin yhdistyksen tai organisaation nettisivut, niin kutsu joku toiseksi ylläpitäjäksi (älä ole ainoa, joka voi muuttaa sivua)
- ▶ luo tietokoneellesi toinenkin tili omaiselle tai ystävälle
- ▶ Jos sinulla on tehtynä edunvalvontavaltuutus, niin edunvalvontavaltakirjassa voi määrätä valtuutetun hoitamaan myös digijäämistöä eli valtuutetulla voi olla oikeus päättää esimerkiksi sosiaalisen median tilien kohtalosta ja digitaalisten tiedostojen käsittelystä

Laadi digitahto eli digi testamentti

- ▶ tee digitaalinen tahtosi (testamentti)
- ▶ Esimerkiksi kirjekuori johon kirjoitat **Digitaalinen tahtoni** ja henkilön nimi, jonka valtuutat asioita hoitamaan. Muista kertoa tälle henkilölle asiasta ja mistä hän tämän digitaalisen tahdon löytää (+ maininta edunvalvontavaltuutukseen)
- ▶ mieti miten ja mihin talletat digitaalisen tahdon eli
 - listan sopimuksistasi, tileistäsi ja niiden salasanoista ja laitteiden pääsykoodit
 - mitä haluat kuvillesi, dokumenteillesi, laitteillesi ja sopimuksillesi tehtävän
 - tai mitä haluat digitaalisesta jäämistöstäsi kertoa

Digitahto eli digitestamentti

- Digitahto eli digitestamentti on asiakirja, jossa kartoitetaan oma digitaalinen jäämistö
 - tilit, laitteet, palvelut ja niiden käyttäjätunnukset
 - ja annetaan ohjeet jokaiselle tilille tai omaisuuserälle, kuten tilien poistamisesta tai muistotiliksi muuttamisesta
- Digitahto ei ole juridisesti sitova, mutta sen voi liittää viralliseen testamenttiin, jolloin juridinen voima kasvaa

Adobe Acrobat
-dokumentti

Läheisen kuoleman jälkeen...

- ▶ Läheisen kuoleman jälkeen on omaisilla paljon erilaisia asioita hoidettavana ja muistettavana
- ▶ Yksi tehtävä, joka ei kuulu perikunnan pakollisiin tehtäviin, mutta on kuitenkin tärkeä on poismenneen digitaalisesta jäämistöstä huolehtiminen
- ▶ Tieto kuolemasta ei tavoita läheskään kaikkia läheisen palveluita
- ▶ Laitteita: Tietokone, kännykkä, tablettitietokone
- ▶ Palveluita: sähköposti, WhatsApp, Facebook ,,,.
- ▶ Liittymistunnuksia ja salasanoja
- ▶ Valokuvia ym. tietokoneilla, pilvipalveluissa

Läheisen kuoleman jälkeen...

- ▶ Älä suljepuhelinliittymää heti. Numero voi olla tunnisteenä tai varmistuksena eri palveluissa. Kysy tarvittaessa operaattorilta apua jos esim. et saa puhelinta auki.
- ▶ Älä sulje sähköpostitilejä heti alkuun. Sähköpostiosoite voi olla käyttäjätunnuksena monissa palveluissa. Sinne voi tulla käytön tarkistuskyselyjä ja myös vahvistusviestit ja kuittauksia, kun sulkee tilejä/ liittymiä.
- ▶ Sähköpostiin voi halutessaan lisätä tiedon omaisen poismenosta

Läheisen kuoleman jälkeen...

Tietojen pelastus/tyhjennys

- ▶ Käyttäjätunnus ja salasana tietokoneelle/tabletille/puhelimelle
 - Jos on tieto, mitä tilejä ja on niiden tunnukset & salasanat => ota tiedot talteen ennen kuin lopetat tilit
 - Ota laitteidenkuvista ym. kansioista/tiedostoista kopiot ulkoiselle tallennusvälineelle; jos tietoja käsitellään, varmuuskopio on olemassa
- ▶ Jos ei ole tietoa tunnuksista ja salasanoista
 - digijäämistön käsittely on vaikeaa tai osittain jopa mahdotonta
 - ei onnistu: pilvessä olevien kuvien yms siirto pois, kun tilin tietoja ei ole
 - ei onnistu: tietokoneella olevien tietojen pelastus, jos ei kirjautumistietoja

Läheisen kuoleman jälkeen...

Tietojen pelastus/tyhjennys

- ▶ Selvitä palvelu kerrallaan miten läheisen tiedot saa poistettua. Jotkin vaativat esim. kopion kuolintodistuksesta. Tämä voi viedä paljonkin aikaa.
- ▶ Tarkista selainten historiatiedot, kirjamerkit tai laitteelle asennetut sovellukset. Näistä voit voi päätellä mitä palveluita läheisesi on käyttänyt
- ▶ Läheisellä saattaa olla rahaa joissakin palveluissa esim. Veikkauksen pelitilillä, PayPalissa, pokerisivustolla
- ▶ Jos et tiedä miten toimia, niin pyydä apua ystäviltä
- ▶ Huomioi että muut läheiset hyväksyvät toimenpiteet

Läheisen kuoleman jälkeen...

Tilien opetus/sopimusten päättäminen

- ▶ Jos on tunnukset ja salasanat/ pääsykoodit,
 - voi lopettaa tilit, sopimukset ja
 - VARO: tietokoneen/kännykän antamista toisen käyttöön tai asetusta tehdasasetuksiin
- ▶ Joissain palveluissa tili sulkeutuu, jos sitä ei ole käytetty tiettyyn aikaan:
 - Voi säätää käyttämättömyyden hallinnan kautta Gmail 3 -18 kk
 - Outlook&Onedrive , Microsoft-tili , Verkkokauppa
- ▶ Maksukorttia käyttävä tili sulkeutuu, kun siihen liitetty maksukortti suljetaan (Moovy, Veikkaus)
- ▶ Jotkut palvelut vaativat todistusta, että olet esim perikunnan jäsen eli lähetä DVV:n kuolintodistus-> ao palvelu
- ▶ AppleID: yhteys asiakastukeen
- ▶ Palvelujen help-sivustolta löytyy neuvoja